

ЛІТЕРАТУРНО-МУЗИЧНА КОМПОЗИЦІЯ ДО ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Фатіма СЛОБОДКІНА, викладач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

«Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі...»

Ліна Костенко

Мета:

- розширювати знання про красу і багатство української мови; формувати розуміння української мови як скарбу, без якого не може існувати ні народ, ні Україна як держава; вдосконалювати культуру мовлення учнів;
- розвивати творчі здібності учнів засобами сценічного мистецтва; виховувати любов до української мови, прагнення розмовляти українською літературною мовою.

Обладнання: екран, проектор, презентація в PowerPoint до віршів та пісень, музичний супровід (твори українських та зарубіжних композиторів).

Зала святково прикрашена рушниками, кетягами калини, колоссям.

ХІД ЗАХОДУ

Ведучі в українському вбранні.

Ведучий:

Визначний український учений і громадський діяч Іван Огієнко сказав про рідну мову так: «Мова – це наша національна ознака, в мові – наша культура, ступінь нашої свідомості, форма нашого життя. Мова – душа кожної національності, її святощі, її найпінніший скарб. І поки житиме мова – житиме й народ».

Звучить «Пісня про Київ»

Ведуча:

Мово! З чорнозему, рясту, любистку, м'яти, євшан-зілля, з роси, з дніпровської води...

Мово моя! Дзвонкова кринице на середохресній дорозі нашої долі. Твої джерела б'ють десь від магми, тому й вогненна така, то ж зіцлювала ти втомлених духом, давала силу, здоров'я, довгий вік і навіть безсмертя тим, що пили Тебе.

І невмирущими ставали ті, що молилися на дароване Тобою Слово.

Ведучий:

Півні кричать у мегафони мальв –
аж деренчить полів'яній світанок ...
Мій рідний краю, зроду ти не мав
нейтральних барв, тих прісних пурпуринок.

Ведуча:

Червоне й чорне кредо рукава.
Пшеничний принцип сонячного степу
Такі густі смарацдові слова
жили в тобі і вибухали з тебе.

Ведучий:

Слова росли із ґрунту, мов жита.
Добірним зерном колосилася мова.
Вона як хліб. Вона мені свята.
І кров'ю предків тяжко пурпуррова.

Ведуча:

Як ти живлася з тухою чайною!
Як часто лицемірив твій Парнас!..
Шматок землі, ти звєшся Україною.
Ти був до нас. Ти будеш після нас.

Ведучий:

Мій предковічний,
мій умитий росами,
космічний,
вічний,
зоряний, барвінковий...
Коли ти навіть звався – Малоросія,
твоя поетеса була Українкою!
Звучить пісня «Рідна мова» (музика слова А. Демиденка).

Поетична лірика Ліни Костенко

Відмикаю світанок скрипичним ключем

Відмикаю світанок скрипичним ключем.
Чорна ніч інкрустована ніжністю.
Горизонт піднімає багряним плечем
день –
як нотну сторінку вічності.
Що сьогодні?
Який веселий фрагмент
із моєї шаленої долі?

Усміхається правда очима легенд
і свобода – очима неволі.

Любов неповторна –
моя валторна.
Шляхи прощальні –
перша скрипка печалі.
А в сірі будні
буду бити, як в бубни.
Дуже мені легко. Дуже мені трудно.
Еволюція гусячих пер.

Філософій заброханий німб.
Слово – прізвище думки тепер,
а частіше – її псевдонім.

Так чого ж я шукаю і чим я жива?!

Велемовний світ, велелюдний.

Ви поезія, вірші?

Чи тільки слова?

У майбутнього слух абсолютний.

Життя іде і все без коректур...

Життя іде і все без коректур.

І час летить, не стищує галопу.

Давно нема маркізи Помпадур,

і ми живем уже після потопу.
Не знаю я, що буде після нас,
в які природи убереться шати.
Єдиний, хто не втомлюється, – час.
А ми живі, нам треба поспішати.
Зробити щось, лишити по собі,
а ми, нічого, – пройдемо, як тіні,
щоб тільки неба очі голубі
що землю завжди бачили в цвітінні.
Щоб ці ліси не вимерли, як тур,
щоб ці слова не вичахли, як руди.
Життя іде і все без коректур.
і як напишеш, так уже і буде.
Але не бійся прикрої рядка.
Прозрінь не бійся, бо вони як ліки.
Не бійся правди, хоч яка гірка,
не бійся смутків, хоч вони як ріки.
Людині бійся душу ошукати,
бо в цьому схильши – то уже навіки.
Звучить українська народна пісня «Ой, у полі
верба».

Ведучий:

Юдоль плачу, земля моя, планета,
блакитна зірка в часу на голову,
мій білій світ, міцні твої тенета –
страждаю, мучусь, гину, а живу!

Ведуча:

Страждаю, мучусь, і живу, і гину,
благословляю біль твоїх тенет.
Цю грудочку тепла – у Всесвіті – людину
І Всесвіт цей – акваріум планет.
Стойть у ружах золота колиска
Стойть у ружах золота колиска.
Блакитні вії хата підніма.
Світ, незбагнений здалеку і зближка.
Початок є. А слова ще нема.
Ще дивен дим, і хата ще казкова,
і ще ніяк нічого ще не звуть.
І хмари, не прив'язані до слова,
от просто так – пливуть собі й пливуть.
Ще кожен пальчик сам собі Бетховен.
Ще все на світі гарне і мое.
І світить сонце оком загадковим.
Ще слів нема. Поезія вже є.

Ведучий:

Любити травинку, і тваринку,
і сонце заутрашнього дня,
вечірню в попелі жаринку,
шлихетну інохідь коня.

Ведуча:

В епоху спорту і синтетики
людей велика ряснота.
Нехай тендітні пальці етики
Торкнутъ вам серце і вуста.
Танцювальна композиція «Веселка»

Я вранці голос горлиці люблю

Я вранці голос горлиці люблю.
Скрипучі гальма першого трамваю
я забиваю, зовсім забиваю.
Я вранці голос горлиці люблю.

Чи, може, це вважається мені
той несказаний камертон природи,
де зорі ясні і де тихі води? –
Я вранці голос горлиці люблю!
Я скучила за дивним зоїком слова.
Мого народу гілочка тернова.
Гарячий лоб до шибки притулю.
Я вранці голос горлиці люблю...
Звучить пісня «Подаруй мені долю» (музика В. Ка-
сьянова, слова М. Сингаївського)

Ведучий:

... Буває, часом сліпну від краси.
Спинюсь, не тямлю, що воно за диво, –
оці степи, це небо, ці ліси,
усе так гарно, чисто, незрадливо,
усе як є – дорога, явори,
усе мос, все зветься – Україна.
Така краса, висока і нетлінна,
що хоч спинись і з Богом говори...
Звучить українська народна пісня в обробці
«Спать мені не хочеться» (слова О. Жорха).

Український танок "Ми – українці".**Ведуча:**

Про що курличуть в небі журавлі,
Із вірю вертаючись додому?
Чи не про те, як на чужій землі.
Почули мову, змалечку знайому.

Ведучий:

Про що вітри шепочуть навесні,
Перелетівши океані сині?
Чи не про ті окрилені пісні,
Що линули у达尔 від України...
З любов'ю і журбою наодинці.

Ведуча:

Ми, українці – всюди українці.
Допоки світить нам одна зоря!
Живутъ землі співучої сині.
В Америці, Канаді й Аргентині.
Їм сняться рідні села і ланці,
І очі мавок незбагненно сині.

Ведучий:

Летять роки, як сиві журавлі,
Немов журба, слізоза лягла на вії
І не дає заснути до зорі
Щемлива, наче пісня, ностальгія...

Ведуча:

Летіть, летіть, нестримні журавлі,
Через усі держави і кордони,
Несіть привіт від рідної землі
Усім, хто в неї вірить безборонно,
Звучить пісня «Одна калина» (слова та музика
Р. Квінта).

Ведучий:

Шановні друзі! На цьому літературно-музичну
композицію, присвячену Дню української мови,
завершено.

Українська мова вважається однією з наймилозручніших мов у світі. Мова – це цвіт усього духовного життя народу, яке починається далеко за межами історії.